

שְׁהָרִי פְּרִשׁוּהָ, י' לא נִפְרָד הַקּוֹץ שְׁלֹמֶעֱלָה מִן י' לְעוֹלָמִים, שְׁהָרִי בְּאַהֲבָה שׁוֹרָה עָלָיו, וְלֹא נִפְרָד מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים. ה' הָרִי פְּרִשׁוּהָ, שִׁי' לֹא נִפְרָדָת מִמֶּנָּה, וְנִמְצְאוֹת יַחַד בְּחִבּוּבוֹת, לֹא נִפְרָדוֹת זֹו מִזֹּו. כְּמוֹ כֵּן ה', וְהָרִי נִתְבָּאֵר, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (בראשית ב) וְנִהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן, יוֹצֵא תָמִיד לְעוֹלָמִים, נִדְבָקִים בְּחִבּוּבוֹת.

ו"ה כְּשֶׁנִּדְבָקוֹת זֹו בְּזֹו, נִדְבָקוֹת יַחַד בְּחִבּוּבוֹת, חֶתֶן עִם פְּלָה, שְׁדַרְכֵּן תָּמִיד נִמְצְאוֹת בְּחִבּוּבוֹת. י' עִם ה', ה' עִם ו', ו' עִם ה', וְזֹו עִם זֹו נִקְשָׁרוֹת בְּחִבּוּבוֹת, וְהַפֵּל נִקְרָא אֲהָבָה. וְעַל כֵּן מִי שְׁאוֹהֵב אֶת הַמְּלָךְ, הָרִי הוּא נִקְשָׁר בְּאוֹתָהּ הָאֲהָבָה, וּמִשׁוּם כִּף וְאֲהָבָת אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ.

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (תהלים לה) כָּל עֲצֻמְתִּי תֹאמְרֵנָה ה' מִי כְמוֹךָ מִצִּיל עֲנִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ וְעֲנִי וְאֲבִיּוֹן מִגּוֹזְלוֹ. פְּסוּק זֶה אָמַר אוֹתוֹ דָּוִד בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ. כָּל עֲצֻמְתִּי תֹאמְרֵנָה, וְכִי מִי רָאָה עֲצֻמוֹת שְׁאוּמְרוֹת שִׁירָה? אֵלֶּא הַפְּסוּק הַזֶּה בְּזִמְן שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד לְהַחֲיוֹת אֶת הַמֵּתִים, וְעֲתִיד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַתְקִין הָעֲצֻמוֹת וְלִקְרֹב כָּל אַחַת וְאַחַת לְמִקְוָמוֹ, שְׁכֵתוֹב (יחזקאל לו) וְתִקְרְבוּ עֲצֻמוֹת עִצְמוֹת אֵל עֲצֻמוֹ, וְכֵתוֹב (ישעיה נח) וְעֲצֻמוֹתֶיךָ יִחְלִיץ. אֲזַ עֲתִידוֹת הֵן לוֹמַר שִׁירָה.

אִיזוֹ שִׁירָה אוֹמְרוֹת? ה' מִי כְמוֹךָ (מקדימים), וְזֹו הַשִּׁירָה הַמְעֲלָה מִמֶּה שְׁאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַיָּם, שְׁהָרִי הֵם לֹא הִזְכִּירוּ אֶת הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ אֲלֵא אַחֲרֵי שְׁלֹשׁ מַלְּיָם, שְׁכֵתוֹב (שמות טו) מִי כְמוֹכָה בְּאֵלֶם ה'. וְכֵאֵן הֵם מִקְדִּימִים אֶת הַשֵּׁם

שְׁמָא קְדִישָׁא הָכִי אֲשַׁתְּכַח דְּהָא אוֹקְמוּהָ, י' לֹא מִתְפָּרֵשׁ קוּצָא דְלַעֲיִלָּא מִן י' לְעַלְמִין. דְּהָא בְּרַחֲמֵימוֹתָא שְׂרִיא עָלֶיהָ, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ מִנֶּיהָ לְעַלְמִין. ה', הָא אוֹקְמוּהָ, דִּיּוֹד לֹא מִתְפָּרֵשׁ מִנָּה, וְאֲשַׁתְּכַחוּ כַחְדָּא בְּחִבּוּבוֹתָא, לֹא אֲתִפְרִשְׁן דָּא מִן דָּא. כְּגוֹוֵנָא דָּא ה' וְהָא אֲתִמַּר, כְּמָה דְכֵתִיב, (בראשית ב) וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן, יוֹצֵא תְדִיר לְעַלְמִין, בְּחִבּוּבוֹתָא אֲתִדְבָקֵן.

ו"ה כִּד אֲתִדְבָקֵן דָּא בְּדָא, אֲתִדְבָקֵן בְּחִבּוּבוֹתָא כַחְדָּא, חֶתֶן בְּכֻלָּהּ, דְאַרְחִייהוּ תְדִיר בְּחִבּוּבוֹתָא אֲשַׁתְּכַח. י' בְּה', ה' עִם ו', ו' עִם ה'. וְדָא בְּדָא אֲתִקְשָׁר בְּחִבּוּבוֹתָא. וְכֻלָּא אֲהָבָה אִקְרִי. וְעַל דָּא מָאן דְרַחֲמִים לְמַלְפָּא, הָא אֲתִקְשָׁר בְּהֵוּא אֲהָבָה. וּבְגִין כִּף, וְאֲהָבָת אֶת יי' אֱלֹהֶיךָ.

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח, (תהלים לה) כָּל עֲצֻמוֹתִי תֹאמְרֵנָה יי' מִי כְמוֹךָ מִצִּיל עֲנִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ וְעֲנִי וְאֲבִיּוֹן מִגּוֹזְלוֹ. הָאִי קָרָא דָּוִד אֲמָרִיָּה בְּרוּחָא דְקוּדְשָׁא, כָּל עֲצֻמוֹתִי תֹאמְרֵנָה, וְכִי מָאן חָמָא גְרָמִי דְאָמְרוּ שִׁירָתָא. אֲלֵא הָאִי קָרָא, בְּזִמְנָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין לְאַחֲיָא מִתְיָא, וְזְמִין קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַתְקַנָּא גְרָמִי, וְלִקְרַבָּא כָּל חַד וְחַד לְאַתְרֵייהוּ, דְכֵתִיב, (יחזקאל לו) וְתִקְרְבוּ עֲצֻמוֹת עִצְמוֹת עִצְמוֹת לְעֲצֻמוֹ. וְכֵתִיב (ישעיה נח) וְעֲצֻמוֹתֶיךָ יִחְלִיץ. כְּדִין זְמִינִין אֵינוֹן לְמִימַר שִׁירָתָא.

מָאִי שִׁירָתָא אֲמָרִי. יי' מִי כְמוֹךָ (מקדימים) וְדָא שִׁירָתָא מְעַלְיָא, מִמֶּה דְאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל עַל יָמָא, דְּהָא אֵינוֹן לֹא אֲדַכְרוּ שְׁמָא קְדִישָׁא, אֲלֵא בְּתַר תְּלַת מַלְיָן, דְכֵתִיב, (שמות טו) מִי

כְּמוֹכָה בְּאֵלִים יי'. וְהֵכָא אֵינוֹן מִקְדִּימִי לְשְׁמָא קְדִישָׁא, דְכֵתִיב יי' מִי

הַקְדוּשׁ, שְׁכַתוּב ה' מִי כְמוֹד.
מִצִּיל עֲנֵי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ - זֶה יִצָּר
טוֹב מִיִּצָּר הָרַע, מִשׁוּם שִׁיִּצָּר
הָרַע תִּקְרֶיף הוּא כְּמוֹ אֶבֶן, כְּכַתוּב
(יחזקאל לו) וְהִסְרֹתִי אֶת לֵב הָאֶבֶן,
וְיִצָּר הַטּוֹב הוּא בִּשְׂרָ, שְׁכַתוּב
וְנִתְתִּי לָכֶם לֵב בִּשְׂרָ.

בֹּא וּרְאֵה, יִצָּר הָרַע לָמָּה הוּא
דוֹמָה? בְּשַׁעַה שֶׁהוּא בֹּא לְהִזְדוּג
עִם הָאָדָם הוּא כְּמוֹ בְרוּל, עַד
שֶׁמִּכְנִיסִים אוֹתוֹ לְאֵשׁ. אַחֵר
שִׁיתַחֲמֶם, הַכֹּל חוֹזֵר כְּאֵשׁ.

רַבִּי חִיָּא אָמַר, כְּשָׁבֵא יִצָּר הָרַע
לְהִזְדוּג עִם הָאָדָם, דוֹמָה לְאִישׁ
שֶׁקָּרַב לְפִתַח וְרוּאָה שְׂאִין מִי
שְׂמוּחָה בְיָדוֹ, נִכְנָס לְבֵית וְנַעֲשֶׂה
לוֹ אוֹרַח. רוּאָה שְׂאִין מִי שְׂמוּחָה
בְיָדוֹ, וְלֶךְ לוֹ לְדַרְכּוֹ. פִּינּוֹן
שְׁנַכְנָס לְבֵית וְאִין מִי שִׁימְחָה
בְיָדוֹ, מִתְמַנֶּה עָלָיו וְנַעֲשֶׂה בַעַל
הַבַּיִת, עַד שֶׁנִּמְצָא שְׁכַל הַבַּיִת
עוֹמֵד לְרִשְׁוֹתוֹ.

מִמִּי לְמַדְנּוּ? מִפְּרִשְׁת דְּוּד
לְמַדְנּוּ. מַה כְּתוּב? (שמואל ב יב)
וַיִּבֶא הַלֶּךְ לְאִישׁ הָעֵשִׂיר. הַלֶּךְ
שֶׁקָּרַב לְפִתַח וְלֹא רוּאָה לְהִתְעַכֵּב
שָׁם, אֲלֵא לְלַכֵּת לְדַרְכּוֹ. כֶּף הוּא
יִצָּר הָרַע, כְּמוֹ שֶׁקָּרַב לְבֵית
מִתְקַרֵּב לְאָדָם. מִתְעוֹרֵר עָלָיו
בְּחִטָּא קִטָּן, זֶהוּ אוֹרַח עֲרָאִי.
רוּאָה שְׂאִין מִי שְׂמוּחָה בְיָדוֹ, מַה
כְּתוּב? לַעֲשׂוֹת לְאוֹרַח הַבָּא לוֹ
[אֵלָיו], נַעֲשֶׂה לוֹ אוֹרַח אֲכִסְנָאִי
בְּבֵיתוֹ, מִתְעוֹרֵר עָלָיו בְּחִטָּא
יּוֹתֵר, יוֹם אֶחָד אוֹ יוֹמִים, כְּאוֹרַח
הַזֶּה שֶׁמְשַׁהִים אוֹתוֹ בְּבֵית יוֹם
אֶחָד אוֹ יוֹמִים, (בגלל שְׁהוּא אוֹרַח)
פִּינּוֹן שְׂרוּאָה שְׂאִין מִי שְׂמוּחָה
בְיָדוֹ, מַה כְּתוּב? (שם) וַיַּעֲשֵׂה[ה]
לְאִישׁ הַבָּא אֵלָיו, נַעֲשֶׂה בַעַל
הַבַּיִת, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (בראשית מב)
הָאִישׁ אֲדוֹנֵי הָאָרֶץ. (רות א) אִישׁ
נַעֲמִי. כֶּף הוּא יִצָּר הָרַע, נַעֲשֶׂה
כְּגַד הָאָדָם אִישׁ, בַּעַל הַבַּיִת,

כְּמוֹד. מִצִּיל עֲנֵי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ, דָּא יִצָּר טוֹב,
מִיִּצָּר רַע. בְּגִין דִּיִּצָּר הָרַע תִּקְרֶיף הוּא כְּאֲבָנָא.
כְּמָה דְכְּתִיב, (יחזקאל לו) וְהִסְרֹתִי אֶת לֵב הָאֶבֶן.
וְיִצָּר טוֹב הוּא בִּשְׂרָ, דְכְּתִיב, (שם) וְנִתְתִּי לָכֶם
לֵב בִּשְׂרָ.

תָּא חֲזִי, יִצָּר הָרַע לָמָּה הוּא דוֹמָה. בְּשַׁעַתָּא
דְּאִתִּי לְאִזְדוּגָא בְּבַר נָשׁ, הוּא כְּפִרְזֵלָא,
עַד דְּעָאֲלִין לִיה בְּנוֹרָא. בְּתַר דִּיתַחֲמֶם אֶתְהַדָּר
כְּלָא כְּנוֹרָא.

רַבִּי חִיָּא אָמַר, יִצָּר הָרַע כְּדֵי אֶתִּי לְאִזְדוּגָא
בֵּיה לְבַר נָשׁ, דְּמִי לְבַר נָשׁ דְּקָרִיב
לְפִתַחָא, וְחָמִי דְלָא אִית מָאן דְּמַחֵי בִידֵיה.
עָאֵל לְבֵיתָא, וְאֶתְעַבִּיד לִיה אֲרַח. חָמָא דְלָא
אִית מָאן דְּמַחֵי בִידֵיה, וְיִיזִיל לִיה לְאֲרַחֵיה.
פִּינּוֹן דְּעִיל לְבֵיתָא, וְלָא אִית דִּימַחֵי בִידֵיה,
אֶתְמַנָּא עָלֵיה וְאֶתְעַבִּיד מְאָרִיָּה דְּבֵיתָא (דף רס"ח

ו"א) עַד דִּישְׁתַּכַּח דְּכָל בֵּיתָא קָאִים בְּרִשְׁוֹתֵיה.
מָאן אוֹלִיפְנָא. מִפְּרִשְׁתָּא דְּדוּד אוֹלִיפְנָא. מַה
כְּתִיב, (שמואל ב יב) וַיִּבֶא הַלֶּךְ לְאִישׁ הָעֵשִׂיר,
הַלֶּךְ דְּקָרִיב לְפִתַחָא, וְלָא בְּעֵי לְאֶתְעַכֵּבָא
תַּמָּן, אֲלֵא לְמַהֲרָה לְאֲרַחֵיה. כֶּף הוּא יִצָּר הָרַע,
כְּמָה דְּמִקָּרַב לְבֵיתָא, מִתְקַרֵּב גַּבֵּי דְבַר נָשׁ,
אֶתְעַר עָלֵיה בְּחוּבָא זְעִיר, דָּא הוּא אוֹרַח
עֲרָאִי. חָמִי דְלִית דְּמַחֵי בִידֵיה, מַה כְּתִיב,
לַעֲשׂוֹת לְאוֹרַח הַבָּא אֵלָיו, אֶתְעַבִּיד לִיה
אוֹרַח אֲכִסְנָאִי בְּבֵיתָא, אֶתְעַר עָלֵיה בְּחוּבֵי
יַתִּיר, יוֹמָא חַד, אוֹ תְרִין יוֹמִין, כְּהָאִי אוֹרַח
דְּשָׂרָאן לִיה בְּבֵיתָא, יוֹמָא חָדָא, אוֹ שְׁתֵּי
יוֹמִין, (בְּגִין דְּאִיהוּ אוֹרַח) פִּינּוֹן דְּחָמִי דְלִית מָאן דְּמַחֵי
בִידֵיה, מַה כְּתִיב, (שם) וַיַּעֲשֵׂה לְאִישׁ הַבָּא אֵלָיו,
אֶתְעַבִּיד מְאָרִי דְּבֵיתָא, כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר (בראשית
מב) הָאִישׁ אֲדוֹנֵי הָאָרֶץ. (רות א) אִישׁ נַעֲמִי. כֶּף
הוּא יִצָּר הָרַע, אֶתְעַבִּיד לְקַבְּלֵיה דְּבַר נָשׁ,